

צו לפי סעיף 41 לפקודת הרופאים (נוסח חדש) תשל"ט 1978

נגד ד"ר סאמר סמארה (להלן הנקבל) הוגשה קובלנה לפי סעיפים 41 (1) ו- 41 (3) לפקודת הרופאים (נוסח חדש) תשל"ז – 1978 (להלן הפקודה).

הקובלנה מתבססת על פעילותו של הנקבל כרופא תורן במחלקת ילדים בבית חולים בילינסון בימים 21-22 לאוקטובר 2004.

באותם מועדים טופלה בבי"ח יולדת שסבלה במהלך הריונה מזיהומים בדרכי השתן, מחלבון בשתן, ומסוכרת סוג 2. בנוסף נתגלה חשד לפיגור בגדילה של העובר ולמעוט מי שפיר. היא הגיעה לבית החולים לקראת לידה. בלידה נולדה בת, כשהנקבל, שנוכח בחדר הלידה, ציין שלתינוקת דופק תקין.

כחמש שעות לאחר הלידה סבלה התינוקת מירידה בריכוז הדם (סטורציה 80), מרפס בולט ומאי סימטריה בפנים. הנקבל שנתבקש לבדוק את התינוקת, מצא "מרפס מלא וגדול" וכן "FACIAL PARESIS" ימני. הנקבל הורה על מעקב, וקבע שאם יופיע ארוע נוסף יהיה צורך לשקול את העברת התינוקת למחלקת פגים בביה"ח שניידר לילדים.

ארוע נוסף ארע כשעתיים לאחר מכן. אז אובחנה סטורציה של 80 והפסקת נשימה. ארוע זה דווח, לפי הנאמר בקובלנה, טלפונית לנקבל. משלא הופיע לבדיקה חזרה האחות וטלפנה לנקבל. הוא הסתפק במתן הוראה לעקוב אחר הסטורציה, מבלי שראה צורך לגשת ולבדוק את התינוקת. כחצי שעה לאחר מכן הופיע מרפס בולט, והאחות חזרה ודיווחה על כך לנקבל, שהסתפק גם הפעם, בהוראות מעקב אחר הסטורציה. משלא התייצב לבדיקה חזרה ודיווחה האחות לנקבל, תוך שהיא מספרת לו על שנוי צבע אצל התינוקת בנוסף לירידה בסטורציה. כשלושת רבעי השעה לאחר מכן הופיע הנקבל ובדק את התינוקת. הוא נוכח שמצבה חמור, וכי היא סובלת גם מ- "FACIAL PARESIS" ומרפס מלא בולט וגדול". לכך שיש להוסיף שנאמר לו שהיא סבלה משלושה מקרים של הפסקת נשימה שניים שהם עם שנוי צבעים. כל זה חייב לדעתו של הנקבל את העברת התינוקת למחלקת פגים בבי"ח שניידר, וכך אכן נעשה.

בדיקות שנעשו בבית חולים שניידר העלו שהתינוקת סובלת מדימום במח "ומתחילת תהליך של הרניאציה פורמנלית". היא נותחה ובמהלך הניתוח היא נפטרה.

מעובדות אלו, עליהן נסמכת הקובלנה, מסיק הקובל שהנקבל נהג בדרך שאינה הולמת רופא, וכי הוא התרשל באופן חמור במלוי תפקידו. היסק זה עולה מכך שהנקבל לא אבחן בצורה נכונה את הסימנים הראשונים של המצוקה שנתגלו כבר בשלבים הראשונים של הארועים, וכן מכך שחרף שלושת דווחיה של האחות על "אירועי כחלון, ירידה בסטורציה, מרפס בולט ונפוח ושיתוק של עצב פציאליס", הוא לא הורה משך מספר שעות על ברור וטיפול דחוף", גם לא על "העברת התינוקת לבית חולים" ובכך עכב את האבחנה והטיפול, להם היא נזקקה.

משהוגשה הקובלנה היה על שר הבריאות למנות ועדה לפי סעיף 44 לפקודה, בפניה יוכל הנקבל לפרוש את טענותיו. ועדה כזו אכן מונתה, והיה עליה לשמוע כאמור את טענות הנקבל, ובנוסף לרכז את החומר כולו, ולהמליץ בפני השר כיצד לנהוג בנקבל. לאחר שמיעת ראיות, הגישה הועדה לשר שני דו"חות. הדו"ח הראשון הוגש ביום 8.10.2010 והשני ביום 19.1.2010. בראשון שבדו"חות מצאה הועדה את הנקבל אשם בהתנהגות שאינה הולמת רופא מורשה כאמור בסעיף 41 (1) לפקודה וזאת "משום שלא נועץ ברופא בכיר באשר להמשך הטיפול בתינוקת" קודם שהחליט להסתפק במעקב ולא להעבירה לטיפול בפגית ביה"ח שניידר, וכן משום שהוא לא נענה לקריאותיה של האחות מיד בפעם הראשונה.

בשני שבדו"חות המליצה הועדה בפני שר הבריאות לנזוף בנקבל.

הדו"חות הועברו אלי נוכח האצלתן אלי ע"י השר של סמכויות הענישה המשמעתית המסורות לו.

מחומר הראיות הסתבר, שכפי שאומרת הועדה בדו"ח השני שלה: "הארוע ארע שעה שהנקבל היה אך בתחילת הדרך, בשנת ההתמחות השניה". הוא היה רחוק אז מלהיות מומחה, ואם הבינותי נכון את התלטת הועדה, הרי שהיא מבקרת את התנהגות ביה"ח שהפקיד את מערך תורנות הילדים שבו, בידי רופא כזה. מדברי הועדה עולה שכל בר-בירב ער לכך שטעויות יכולות ליפול במקרים מסובכים ומעורפלים אצל רופא כזה. שומה לכן על רופא כזה, לדעת הועדה, להיות ער למגבלותיו ולקבוע סף נמוך למקרים המצדיקים (ומחייבים) אותו בפניה לכונן. פניה כזו צריכה אמנם להעשות גם ע"י רופא מומחה, אלא שהאחרון יכול להרשות לעצמו סף גבוה יותר במקרים המתאימים. לדעת הועדה היו בפני הנקבל מספיק אינדיקציות שתחייבנה פניה לכונן, דבר שלא נעשה על-ידו. במחדלו של הנקבל יש לכן לדעת הועדה, גלוי ברור של התנהגות שאינה הולמת רופא. לנקבל יוחסה בקובלנה גם רשלנות חמורה, ואולם הועדה החליטה שלא להמליץ על הרשעתו באישום זה משום שבחינת הענין על ידה הראתה שההחלטה שקיבל הנקבל, לקופו של ענין, לא היתה נגועה ברשלנות. מצבה של התינוקת בזמן הרלוונטי לא חייב בהכרח העברתה לפגית ביי"ח שניידר. לדעת הועדה העברה כזו היתה אפשרית, אבל לא הכרחית. במצב זה לא ראתה הועדה לבוא אל הנקבל בטענות על התלטות הרפואית, אלא על כך שהחלטה זו נתקבלה על ידו ללא התיעצות עם הכונן.

תוצאה כזו, בה מוכח שרופא פעל אמנם כהלכה, ואולם טעה בכך שההחלטה על פעילות זו נתקבלה על ידו ללא יעוץ עם דרג גבוה יותר, היא תוצאה נדירה, ואולם היא אפשרית, הועדה שעל חבריה נמנים שני רופאים עשתה בחינה מעמיקה של כל הסובב את הארועים. במסגרת זו היא

בחנה גם חוות דעת רפואיות שהוגשו, ולאחר כל אלו היא הגיעה למסקנה האמורה המבוססת גם על ידיעותיהם המקצועיות של חבריה. זוהי החלטה מקצועית מאוד, וכל עוד אין מדובר בהחלטה שגויה על פניה, אין להתערב במסקנות מסוג זה של הועדה.

התנהגות לא טיובה מצאה הועדה גם באי העמדתו של הנקבל לקריאתה הראשונה של האחות, לאחר שמצבה של התינוקת הוחמר. בקובלנה נוספת לנקבל יותר מהתעלמות אחת כזו, ואולם לאחר בחינה מדקדקת של חומר הראיות שהיה בפניה היא הגיעה למסקנה שאין מספיק ראיות שניתן יהיה לבסס עליהן יותר ממקרה אחד של התעלמות מהחובה להענות לקריאה לבדיקה. ממצא זה נקבע ע"י הועדה לאחר שהיא בחנה, כפי שכבר אמרתי, באופן מדקדק את הרישום ואי אפשר שלא להעריך את מאמציה בנושא זה, כמו גם בגישאים אחרים שדונו על ידה. אין ספק שהתנהגות כזו כשהנקבל יודע את מצבה של התינוקת איננה התנהגות ראויה, והיא נלכדת בעבירת המשמעת האמורה.

במסגרת שיקולי הועדה על הענישה המשמעתית עליה יש להמליץ, הביאה הועדה בחשבון שמדובר באירוע שארע לפני כשש שנים, שהנקבל סבל מעגיו דין לא מעטים, בין השאר עקב עריכת ביקורות ובדיקות מסוגים שונים. עוד היא הביאה בחשבון את החיוב הרב שיש בו, כפי שהדבר עולה מהמלצות שהיא קיבלה עליו. היא הביאה בחשבון גם את העובדה שהנקבל אינו עובד עוד בבית חולים ושפרשה כזו לא תוכל לכן לחזור על עצמה.

בכל הנסיבות הללו סברה הועדה שלא זה המקרה המומאים לחתלות רשיון. היא המליצה לכן להסתייג בגיפה.

בכל הנסיבות כמתואר לעיל, ובכלל זה כשמבטאים בחשבון שאין מדובר בסרוב להתייצב לבדיקה אלא בדחייה לא ארוכה יחסית של עריכת הבדיקה, אני מאמץ את המלצת הועדה.

אני נוזף בנקבל, והערה על כך תירשום בתיקו.

ניתן היום 15.2.11

ד. זילר

נשיא (בדימוס) של ביהמ"ש המחוזי בירושלים